

Programma Dag van de Biomassa uit natuur en landschap 13-02-2013

Aan deze dag zijn geen kosten verbonden. Opgeven is noodzakelijk.

9:00 Inloop en keuze workshop maken: wie vroeg komt heeft meer keus!

9:30 Welkom

9:45-10:35 Workshop ronde 1

1. Patrick Reumerman – Biomass Technology Group
Pyrolyse is een conversietechniek om biomassa om te zetten naar een veelzijdige grondstof die gemakkelijk te transporteren en te gebruiken is. Pyrolyseolie vormt de basis voor energie en is een toekomstige bouwsteen voor de biobased economy. BTG praat u bij over het perspectief van hoogwaardig inzet van biomassa uit natuur en landschap.
2. Irma Corten & Ger Kupers – Kandt Zilverberg
Aan de slag met het E-land simulatiemodel van KandT Management & Zilverberg Advies
Meer info: <http://www.zilverbergadvies.nl/e-land-simulatiemodellen.html>
3. David Borgman en Jeroen Oorschot – Biomassalland
De ontwikkelingen in het project Biomassalland worden met u gedeeld. Volop ruimte om in gesprek te gaan over de totstandkoming van een regionale keten en de oprichting van een coöperatieve samenwerking tussen terreinbeheerders, lokale verwerkers en afnemers.

10:40-11:30 Workshop ronde 2

4. Jeroen Sluijsmans – Wageningen UR
Biomassa kun je verbranden, maar hoe creëren we meerwaarde? De uitdaging en belemmeringen om hoger in de waardepiramide te klimmen worden besproken.
5. Derk Stobbelaar, Van Hall Larenstein, Edgar van Groningen, CAH Vilentum Ester Aldenberg, provincie Overijssel
Intervisie voor initiatiefnemers, kenniswerkers & beleidsambtenaren.
Projecten in de wereld van “groene biomassa” zijn kennisintensief! Intervisie is een beproefde methode om daarmee om te gaan. In deze workshop duiken we de diepte in –om daar verrijkt weer uit te komen. Na een korte intro van de Provincie Overijssel, gaan we aan de slag met (eigen!) intervisie-vraagstukken.
6. Jaap Koppejan - Bio Forte
In Marum is een warmtenet opgezet waarmee een kachel brandt met houtsnippers afkomstig uit landschapsonderhoud. Per jaar zijn 700 ton verse houtsnippers nodig. Hoe krijg je de keten goed georganiseerd en voldoende levering op lange termijn?

11:30-12:00 Pauze

12:00-12:50 Workshop ronde 3

7. Martin van Dijken en Mark Obbink – Dienst Landelijk Gebied
Energie landschappen bekeken door de bril van een landschapsarchitect.
Bekijk inspirerende voorbeelden en ontwerp mee!
8. Antoon Kienhuis, docent bosexploitatie – VanHallLarenstein
Hoeveel levert het landschap nu eigenlijk echt op aan (houtige) biomassa en is dat efficiënt te oogsten? Een overzicht van een aantal recente cijfers.
Deze cijfers worden vervolgens gekoppeld aan een aantal kansen en dilemma's voor het landschap.
9. Jos Borsboom – Syntens
Innoveren door nieuwe verbindingen aan te gaan. Ondernemers worden geprikkeld om anders naar de toekomst te kijken. Ze gaan aan de slag met collega-ondernemers en komen misschien al meteen tot een samenwerkingsconcept.
Meer info: <http://www.syntens.nl/aanbod/inspiratiesessies/innoveren-door-nieuwe-verbindingen/Pages/default.aspx>

12:50-14:30

Lunch met activiteiten

- Demo van houtketel in de CAH energiekas (Heatplus).
- Demo van pilot natte en droge vergister in de CAH energiekas.
- Rondleiding nieuwe CAH hoofdgebouw en energiekas.

14:30-16:00 Plenaire presentaties

- Boekpresentatie Valorisatie van biomassa uit natuur en landschap, vraaggesprek met Joop Spijker en Derk Stobbelaar o.l.v. Han van Kasteren en Annemarie van Leeuwen
- Ronald Verberne, Haynest
Haynest is een 100% biologisch afbreekbaar en composteerbaar verpakkingsmateriaal. Haynest is door de natuur geïnspireerd en wordt gemaakt van natuurlijke vezels en binders. Het maakt uitsluitend gebruik van organische reststromen, zoals (berm)gras.
- Daan Schipper, Rabobank
Het concept van een bio-economie, die niet langer afhankelijk is van fossiele brandstoffen, ontwikkelt zich wereldwijd langzaam maar zeker tot een levensvatbare realiteit. De voedingsmiddelen- en agrarische sector spelen hierin een hoofdrol denkt Daan Dijk, Hoofd Sustainable Business Development bij Rabobank.
- Opening Centre of Expertise Dronten als onderdeel van het Centre of Biobased Economy door Rene Wijffels.

16:00-17:00 Borrel